

Затверджено
рішенням міської ради
від 30.03.2011 № 6/5-154

ПРОГРАМА
ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
м.ШАХТАРСЬКА
на 2011-2012 роки

м. Шахтарськ
2011 рік

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ I. Характеристика Програми	4
1.1 Загальна характеристика регіону	
1.2 Дата затвердження Програми	
1.3 Замовник, розробник та співрозробники Програми	
1.4 Мета Програми	
1.5 Перелік пріоритетних завдань Програми	
1.6 Основні принципи Програми	
1.7 Очікувані кінцеві результати від реалізації Програми в динаміці змін цільових показників	
1.8 Терміни та етапи реалізації Програми	
1.9 Виконавці Програми	
1.10 Вартість Програми	
1.11 Система організації контролю за виконанням Програми	
Розділ II. Стан і аналіз проблем малого підприємництва	10
2.1 Аналіз стану малого підприємництва	
2.2 Виконання Програми за 2009-2010 роки	
2.3 Підтримка малого бізнесу	
2.4 Основні проблеми малого підприємництва	
Розділ III. Заходи щодо реалізації Програми підтримки малого підприємництва у м. Шахтарську на 2011-2012 роки.....	20

ВСТУП

Підготовку Програми підтримки малого підприємництва у м.Шахтарську на 2011-2012 роки (далі Програма) здійснено відповідно до: програми економічних реформ в Україні на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку країни, визначених в стратегічних, програмних, законодавчих та нормативних документах, положень Законів України „Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні”, „Про державну підтримку малого підприємництва”, „Про державні цільові програми”, „Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, Постанови Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 №106 „Про затвердження порядку розроблення державних цільових програм”, Указів Президента України, інших законодавчих, програмних та нормативно-правових документів щодо регулювання та розвитку підприємництва, а також методичних рекомендацій щодо формування і реалізації регіональних програм підтримки малого підприємництва, затверджених наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 04.06.2008 р. № 67. Відповідно до зазначених вище нормативних документів та методичних рекомендацій, у Програмі передбачено конкретні заходи, що забезпечать реалізацію організаційних засад впровадження державної регуляторної політики. У бюджеті міста передбачаються кошти на підтримку малого підприємництва, закладені в Програмі на 2011-2012 роки. Програма на 2011-2012 роки є складовою Програми економічного і соціального розвитку м.Шахтарська та її логічним продовженням, стратегією економічного розвитку. Прискорення європейської інтеграції та вступ України до Світової організації торгівлі обумовлюють необхідність підвищення конкурентоспроможності підприємництва, і, в першу чергу, сектора малого бізнесу. За останні роки мале підприємництво в місті стало самостійним елементом ринкової економіки, має вплив на структурну перебудову, робить певний внесок у збільшення обсягів виробництва, роздрібного товарообігу, сприяє задоволенню споживчого попиту населення. Крім того, це можливість створення нових робочих місць та середовище для розвитку конкуренції.

**I. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ МАЛОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА В М. ШАХТАРСЬКУ
НА 2011 – 2012 РОКИ**

1.1	Загальна характеристика регіону:	
	Площа території (га) – 5099 га	
	Кількість населення (тис. осіб) – 61,8тис. осіб	
	Специфіка – висока концентрація вугільної промисловості (74,1% в загальному обсязі реалізації), каменеобробна промисловість, легка і харчова промисловість.	
	Рівень офіційного безробіття по м. Шахтарську – 0,5%	
1.2	Дата затвердження Програми (найменування і номер відповідного нормативного акту)	
1.3	Замовник Програми Розробник Програми Співрозробники	Шахтарська міська рада Відділ економіки і інвестиційно-інноваційної політики управління економіки Шахтарської міської ради; <ul style="list-style-type: none">• Координаційна рада з питань розвитку підприємництва;• постійна депутатська комісія з питань економічної політики і розвитку міської інфраструктури;• галузева рада підприємців м.Шахтарська з питань промисловості та розвитку інфраструктури• управління та відділи міської ради.
1.4	Мета Програми	Забезпечення сталого розвитку малого підприємництва та підвищення його ролі у соціально-економічному житті міста, поліпшення бізнес-клімату й створення сприятливих умов для надходження інвестицій,

		забезпечення прискореного економічного зростання, запровадження механізму співпраці виконавчих органів міської ради та підприємницьких кіл на засадах соціального партнерства.
1.5	Перелік пріоритетних завдань Програми	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективна реалізація державної регуляторної політики. • Подолання адміністративних бар'єрів на шляху розвитку малого і середнього підприємництва. • Активізація взаємодії бізнесу, органів влади і громади. • Інформаційне забезпечення розвитку малого і середнього бізнесу. • Ресурсна, фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка діяльності малого і середнього бізнесу. • Сприяння громадському визнанню ролі підприємництва у соціально-економічному розвитку міста, підвищення соціальної відповідальності підприємців. • Кадрове забезпечення.

1.6	<p align="center">Основні принципи Програми:</p>	<p>- принцип об'єктивності (Програму розроблено на основі даних органів державної статистики, Шахтарського міського центру зайнятості, управління Пенсійного фонду України в м.Шахтарську, управлінь та відділів Шахтарської міської ради);</p> <p>- принцип гласності (доступність для громадськості);</p> <p>принцип самостійності (полягає в тому, що виконавці цієї програми в межах своїх повноважень відповідають за розробку, затвердження та виконання Програми. Розробка Програми забезпечує координацію діяльності усіх її учасників);</p> <p>принцип рівності (дотримання прав та врахування інтересів Шахтарської міської ради та суб'єктів підприємницької діяльності).</p>
-----	---	--

1.7	Очікувані кінцеві результати від реалізації Програми в динаміці змін цільових показників:	Вихідні дані на початок дії Програми (2010 рік)	Очікувані результати	
			2011	2012
	Кількість малих підприємств на 10 тис. осіб населення (одиниць)	29	31	32
	Кількість фізичних осіб-підприємців, одиниць	2360	2350	2380
	Середньорічна кількість зайнятих працівників на малих підприємствах (осіб), всього	1375	1400	1450
	Обсяги реалізованої продукції (робіт, послуг) малих підприємств, млн. грн.	141,2	153	169
	Частка малого підприємництва у загальному	35,8	32,2	34

	обсязі реалізованої продукції (робіт, послуг) регіону, %			
	Доходи місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів малого підприємництва	6,3	9,9	10
	Кількість об'єктів інфраструктури підтримки малого підприємництва, одиниць:			
	- бізнес-центри	-	-	-
	- бізнес-інкубатори	-	-	-
	- лізингові центри	-	-	-
	- фонди підтримки підприємництва	-	1	1
	- небанківські фінансові кредитні установи	7	7	7
	- інвестиційні фонди	-	-	-
	- технопарки	-	-	-
	- інформаційно-консультативні установи	-	-	-
	Громадські об'єднання підприємців	4	4	4
	Галузеві ради підприємців	1	1	1
1.8	Терміни та етапи реалізації Програми	2011 – 2012 роки		
1.9	Виконавці	1. відділи та управління Шахтарської міської ради; 2. спілки та громадські об'єднання підприємців; 3. Шахтарський міський Центр зайнятості; 4. Управління ПФУ в м.Шахтарську; 5. ШОДП.		

1.10	Вартість Програми – обсяги коштів, необхідних на фінансування заходів	<p>Загальний обсяг фінансування Програми підтримки малого підприємництва в м.Шахтарську на 2011-2012 роки планується в розмірі 1318 тис.грн., у тому числі за рахунок:</p> <ul style="list-style-type: none"> - міського бюджету: на 2011 рік – 58 тис.грн. на 2012 рік - 60 тис.грн. - інших джерел (кошти Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування на випадок безробіття): на 2011 рік – 600 тис.грн. на 2012 рік - 600 тис.грн.

1.11

Система організації контролю за виконанням Програми:

Забезпечення виконання завдань Програми передбачається шляхом поетапного та якісного виконання заходів усіма виконавцями, підвищенням ефективності взаємодії з питань розвитку малого підприємництва міської ради, суб'єктів підприємницької діяльності та їх об'єднань і об'єктів інфраструктури підтримки малого підприємництва.

До Програми можуть бути внесені зміни у межах терміну її реалізації у визначеному законодавством порядку (ст.12 Закону України від 18.03.2004 №1621-IV «Про державні цільові програми»).

Контроль виконання Програми здійснює Координаційна рада з питань розвитку підприємництва м.Шахтарська.

Виконавці, які є відповідальними за реалізацію заходів Програми, щокварталу до 5 числа місяця, що настає за звітним періодом, інформують управління економіки Шахтарської міської ради про стан їх виконання. Узагальнена інформація розглядатиметься на засіданнях Координаційної ради з питань розвитку підприємництва м. Шахтарська та доводиться до громадськості через засоби масової інформації.

Управління економіки Шахтарської міської ради щокварталу, до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом, інформує Головне управління економіки Донецької облдержадміністрації про стан виконання Програми.

II. СТАН І АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

2.1. Аналіз стану малого підприємництва

Розвиток підприємницької діяльності в умовах ринкових відносин є одним зі шляхів стабілізації економіки, докорінного покращання і стабілізації соціально-економічних умов життя населення. Малі підприємства забезпечують гнучкість та стійкість економічної системи, наближують її до потреб конкретних споживачів та водночас виконують важливу соціальну роль, надаючи робочі місця і забезпечуючи джерело доходу для значних прошарків населення. Так, в таблиці 1 наведені основні показники розвитку малого підприємництва в порівняльному вигляді.

Таблиця 1

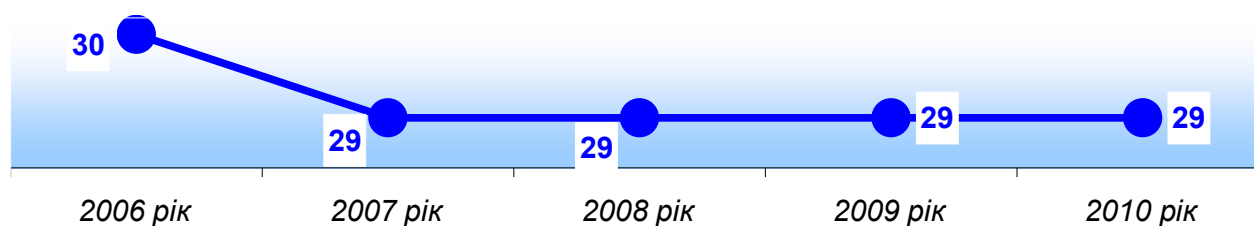
Показники розвитку малого підприємництва	2008	2009	Темп росту, %	2010	Темп росту до 2009 р., %
Кількість МП на 10 тис. чол. наявного населення (одиниць)	29	29	100	29	100
Середньорічна кількість зайнятих працівників (осіб)	1433	1355	94,6	1375	101,5
Середньомісячна заробітна плата працівників малих підприємств(грн.)	855,36	1095,9	128,1	1186	108,2
Обсяги реалізованої продукції (робіт, послуг) на МП (млн. грн.)	126,4	131,6	104,1	141,2	107,3
Питома вага реалізованої малими підприємствами продукції (робіт, послуг) в загальному обсязі реалізації по місту (%)	28	29,1	x	35,8	x
Загальна сума надходжень до бюджетів всіх рівнів від діяльності МП і ФОП (млн.грн.)	6,7	5,7	85,1	6,4	112,3
Частка надходжень від МП і ФОП до бюджетів всіх рівнів в обсязі доходів загального фонду міського бюджету	10,6	11,7	×	12,7	×

(%)			
-----	--	--	--

Одним з пріоритетних напрямків роботи виконавчого комітету Шахтарської міської ради є питання підтримки розвитку малого підприємництва, а саме: зосередження на реалізації регуляторної політики, вирішення проблем підприємництва, розбудова інфраструктури підтримки підприємництва, спрощення процедури реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та видачі їм документів дозвільного характеру, пошуку нових форм фінансової та матеріально-технічної підтримки, навчання та перенавчання незайнятого населення з орієнтацією на зайняття підприємницькою діяльністю, створення нових робочих місць, а також створення сприятливого інвестиційного клімату.

Кількість малих підприємств в місті протягом останніх років залишається стабільною — 29 одиниць на 10 тисяч осіб наявного населення (Діаграма 1).

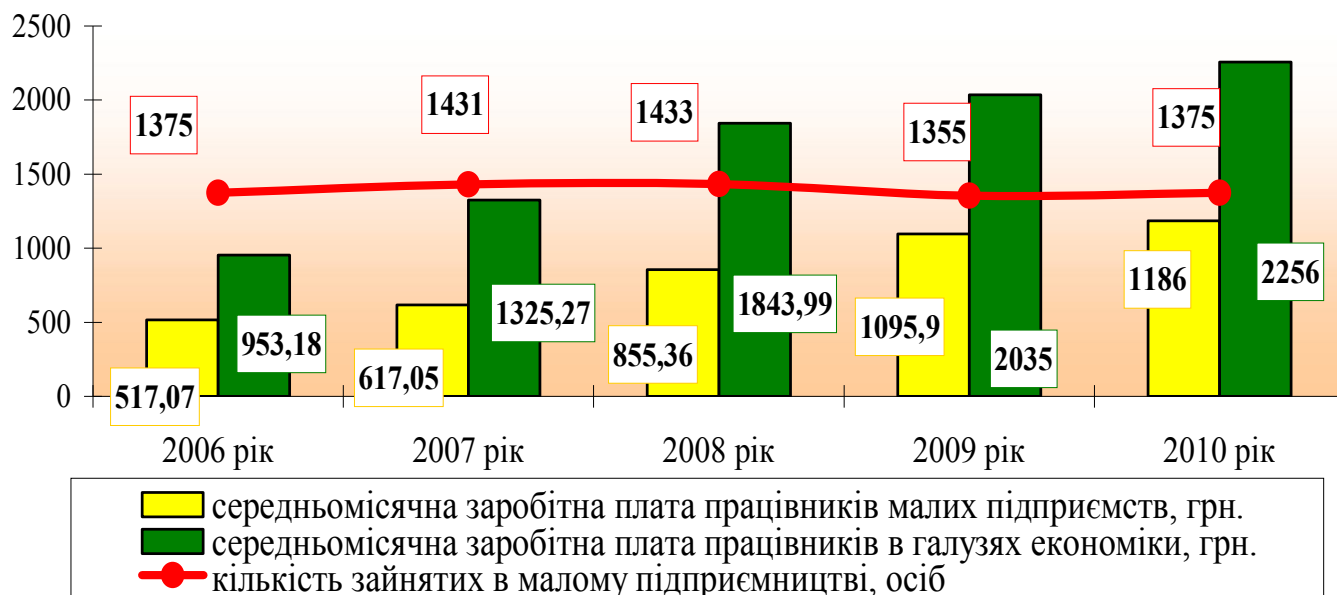
Діаграма 1

Першочерговим завданням для утворення та зростання нових підприємств слід вважати створення сприятливого середовища. Тому, головними показниками, що характеризують процес становлення малого бізнесу, є динаміка зміни кількості діючих суб'єктів малого підприємництва та кількості зайнятих працівників в даній сфері. За даними статистики, середньорічна кількість зайнятих працівників на малих підприємствах у 2009 році становила 1355 осіб (9% від загального числа зайнятих в економіці міста), з них 1343 особи – наймані працівники. Протягом 2010 чисельність працюючих на малих підприємствах збільшилась до 1375 осіб (розрахункові дані). Зберігається позитивна тенденція зростання середньомісячної заробітної плати по малим підприємствам. І хоча фінансова криза не обійшла стороною суб'єкти малого бізнесу, вони змогли не тільки зберегти, а й збільшити заробітну плату на своїх підприємствах. Якщо на початок 2009 року вона складала

855,36 грн., то на кінець 2009 року збільшилась на 28,1% і склала 1095,90грн., а станом на 1 січня 2011 року по розрахункам склала 1186грн. (Діаграма 2).

Діаграма 2

Відмічається щорічний стабільний приріст обсягів реалізованої продукції (робіт, послуг) на малих підприємствах (Таблиця 2).

Таблиця 2

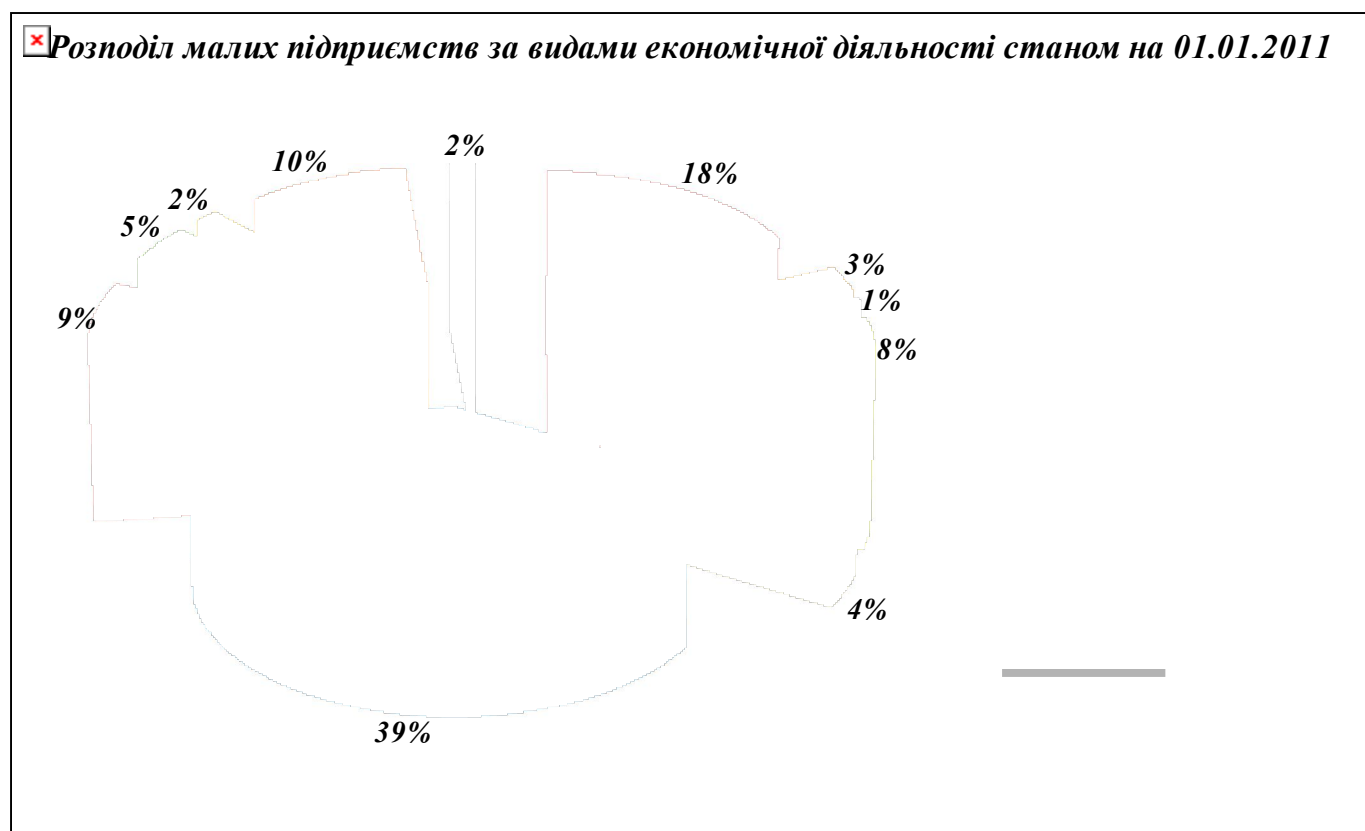
м. Шахтарськ	Обсяг реалізації продукції (робіт, послуг)	
	млн. грн.	у % до загального обсягу реалізації по місту
2006 р.	81,5	28,9
2007 р.	111,9	30,3
2008 р.	126,4	28
2009 р.	131,6	29,1
2010 р. (розрахункові дані)	141,2	35,8

За 2009 рік малими підприємствами м.Шахтарська був отриманий від'ємний фінансовий результат у сумі 13,9млн. грн. Питома вага прибуткових підприємств склала 53,6%. Сума одержаного прибутку склала 3,2млн.грн., збільшившись на 27,1% у порівнянні з 2008 роком. 37,6% всіх прибутків забезпечили підприємства,

основним видом діяльності яких є торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, 23,8% - підприємства, які займаються інжинірингом та надають послуги підприємцям. Загальна сума збитків склала 17,1млн. грн., 70,5% всіх збитків приходяться на промислові підприємства.

Надходження до бюджетів усіх рівнів від діяльності суб'єктів малого підприємництва у 2009 році склали 5,7млн. грн. (11,7 % загальних надходжень у міський бюджет). За підсумками 2010 року надходження склали 6,4млн.грн. (12,7% в обсязі доходів загального фонду міського бюджету).

За видами економічної діяльності у 2010 році малі підприємства м.Шахтарська розподілились наступним чином (Діаграма 3):

Діаграма 3

Розподіл кількості малих підприємств за видами економічної діяльності відзначається стабільністю: за 2009-2010 роки він майже не змінився. А зменшення питомої ваги підприємств торгівлі з 45% до 39% - це очікувана і прогнозована переорієнтація діяльності малого підприємництва, його оптимізація з метою підвищення ефективності діяльності.

2.2. Виконання Програми розвитку малого підприємництва міста Шахтарська за 2009 - 2010 роки

Виконання попередньої програми розвитку малого підприємництва за 2009-2010 роки позитивно вплинуло на розвиток підприємництва в місті. Програмою розвитку малого підприємництва на 2009 – 2010 роки було заплановано 30 малих підприємств в розрахунку на 10тис.осіб наявного населення, і станом на 01.01.2011 року їх кількість склала 29. Відповідно до Програми планувалось 2826 фізичних осіб-підприємців, через обмеження доступу до альтернативних джерел фінансування, високі ціни на паливо-енергетичні ресурси та вимушене заниження вартості власної продукції, значна кількість підприємців припинили свою діяльність, і фактично на 1 січня 2011 року їх було 2437.

Впродовж 2010 року до бюджетів всіх рівнів від суб'єктів малого бізнесу надійшло 6,4млн.грн. Це склало 12,7% в обсязі доходів загального фонду міського бюджету, тоді як Програмою було заплановано 8млн.грн.

Результативність реалізації заходів Програми розвитку малого підприємництва на 2009-2010 роки значною мірою залежить від їх фінансування з місцевих бюджетів. Програмою розвитку малого підприємництва на 2010 рік передбачено фінансування з місцевого бюджету у розмірі 12,7тис.грн. (на реалізацію державної регуляторної політики, на забезпечення дозвільного центру, на організацію та проведення Дня підприємця, тощо). Проте, використано лише 0,8тис.грн. Це пов'язано з тим, що в першу чергу має бути забезпечено фінансування заробітної плати та енергоносіїв по бюджетних установах міста, і лише за наявності вільного фінансового ресурсу можливе фінансування програм та їх заходів в 2010 році.

З метою забезпечення сприятливих умов для розвитку підприємництва, зменшення рівня безробіття та створення нових робочих місць, програмою передбачено надання фінансової підтримки незайнятому населенню за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Так, в 2010 році для створення нових робочих місць, створених за рахунок надання одноразової виплати допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності, виділено 121,26тис.грн., створено 12 нових робочих місць. Здійснювалось також надання дотацій роботодавцям для працевлаштування

безробітних – було працевлаштовано 67 осіб, витрачено 495 тис. грн. Також 13 безробітних отримали фахову підготовку для заняття підприємницькою діяльністю. Всього в сфері малого підприємництва в 2010 році створено 405 нових робочих місць.

Робота щодо впорядкування нормативно-правового регулювання підприємницької діяльності проводиться в рамках заходів місцевої програми розвитку малого підприємництва на 2009-2010 роки відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» і спрямована на недопущення прийняття економічно-недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання у діяльність суб'єктів господарювання. Розроблення, оприлюднення та прийняття проектів регуляторних актів здійснюється згідно з Планом діяльності з підготовки проектів регуляторних актів у сфері господарської діяльності, який розміщується на сайті міської ради.

Основні показники виконання програми розвитку малого підприємництва на 2009-2010 роки наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

№ п / п	Очікувані кінцеві результати від реалізації Програми	Заплановані результати згідно програми на 2009-2010 роки		Дані станом на кінець програми (очікув.)	Виконання програми % (очікув.)
		2009	2010		
1	Кількість МП на 10 тис. чол. наявного населення (одиниць)	30	30	29	96,7
2	Кількість ФОП (осіб)	2815	2826	2437	86,2
3	Надходження від МП до бюджетів всіх рівнів (млн.грн.)	7,8	8,0	6,4	80
4	Кількість створених нових робочих місць (одиниць)	2394	2100	829	39,5

5	Кількість об'єктів інфраструктури підтримки МП (одиниць): -бізнес-центри -бізнес-інкубатори -фонд підтримки підприємництва -фінансово-кредитні установи: (кредитні спілки та їх філії, страхові компанії) - інформаційно-консультативні установи	- - - - -	- - - - -	- - - 7 -	x
6	Галузеві ради підприємців	-	-	1	
7	Громадські об'єднання суб'єктів підприємництва	1	1	4	

2.3. Підтримка малого бізнесу

З метою забезпечення сприятливих умов для розвитку підприємництва здійснюється співпраця різних підрозділів місцевих органів виконавчої влади. Так, для здійснення державної реєстрації суб'єктів господарювання за принципом організаційної єдності в місті працює Єдиний реєстраційний центр. Процедура державної реєстрації відбувається згідно з чинним законодавством і триває 2-3 дні. За 2009 рік зареєстровано 28 юридичних осіб та 241 фізичну особу-підприємця, в сфері підприємництва створено 740 нових робочих місць. Всього на 01.01.2010 в м.Шахтарську здійснюють діяльність 2744 суб'єктів господарювання, в тому числі 2248 – фізичних осіб-підприємців та 496 – юридичних осіб. Станом на 20.12.2010 в місті діють 2966 суб'єктів господарювання, в тому числі 2449 – фізичних осіб-підприємців та 517 – юридичних осіб, за 2010 рік зареєстровано 37 юридичних осіб та 387 фізичних осіб-підприємців, в сфері підприємництва створено 380 нових робочих місць.

З метою зниження адміністративних бар'єрів для підприємців, спрощення процедури отримання дозволів та погоджень в м.Шахтарську функціонує Центр з видачі документів дозвільного характеру.

Робота Центру істотно скорочує термін оформлення дозвільних документів, дистанціює підприємця від безпосереднього контакту з представниками дозвільних органів, що надає можливість зменшувати рівень корупції при отриманні дозволів. Протягом 2009 року до Центру звернулось 280 суб'єктів

підприємництва, яким видано 358 дозвільних документів, надано 374 консультації. За 2010 рік в Центр звернулось 219 суб'єктів підприємництва, яким видано 189 дозвільних документів, надано 133 консультації. Найбільша кількість документів дозвільного характеру готується з питань оформлення земельних ділянок. Дозвільний центр забезпечений комп'ютерною та офісною технікою, меблями, інтернет-зв'язком.

По мірі кількісного та якісного зростання малого бізнесу найбільш свідома частина підприємців об'єднується в громадські організації, спілки, ради підприємців, основним завданням яких є: сприяння у формуванні дієвого механізму взаємодії органів місцевої влади і суб'єктів господарювання на засадах партнерства, відкритості та прозорості, реалізації державної регуляторної політики у сфері підприємництва тощо. На сьогоднішній день, за участю місцевих органів влади для підтримки та розвитку малого підприємництва у м.Шахтарську функціонують Спілка захисту справ підприємців, Координаційна рада з питань розвитку підприємництва і Рада підприємців м.Шахтарська, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.2009 № 518 «Про утворення місцевих та регіональних галузевих рад підприємців» в місті створено галузеву раду підприємців з питань промисловості, розвитку інфраструктури та ринкових відносин (розпорядження міського голови від 02.12.2009 № 247р). Програмою на 2011-2012 роки передбачено створення міського Фонду підтримки підприємництва.

Для малого та середнього бізнесу з'явилося безліч пропозицій банківського обслуговування. Так, на сьогоднішній день в місті працює 7 відділень банків України, одним із пріоритетних напрямів діяльності яких є співпраця з представниками малого та середнього бізнесу. Проекти програм банків спрямовані на впровадження технологій мікрокредитування та активізацію роботи з малим і середнім бізнесом. Працюючи з підприємствами малого бізнесу, кожен банк неодмінно враховує специфіку та вид діяльності підприємства. Спектр банківських послуг для підприємств малого бізнесу найрізноманітніший. Це і кредитні програми, і депозити, корпоративні картки, розрахунково-касове обслуговування, віддалене обслуговування, програма лояльності, тарифи для підприємців та інше.

В рамках інформаційно-правової підтримки малого підприємництва в місцевих засобах масової інформації (радіо, телебачення, газета, веб-сайт міської ради) розміщуються інформаційні повідомлення, Шахтарською ОДПІ проводяться брифінги, прес-конференції, „круглі столи”, сеанси телефонного зв'язку "пряма лінія", управлінням ПФУ в м.Шахтарську проводяться зустрічі з трудовими колективами та населенням міста.

Розвитку підприємництва сприяє створення конкурентного середовища. З цією метою постійно проводяться ярмарки та ярмарки-виставки товарів місцевих виробників, на яких реалізуються товари виробників з м.Шахтарська і сусідніх міст та селищ області.

З метою підвищення кадрового потенціалу підприємців міста протягом року здійснювалось активне співробітництво з Регіональним фондом підтримки підприємництва по Донецькій області – організовувались виїзні семінари-практикуми для підприємців, в жовтні в рамках спільного з Німецьким Бюро Технічного Співробітництва проекту „Сприяння регіональному економічному розвитку” за підтримки РФПП реалізована навчальна програма „Розвиток сектору малого бізнесу в сфері деревообробки та виробництва меблів шляхом модернізації виробництва”, яку відвідували підприємці міст Шахтарська, Тореза та Кіровського, спільно з РФПП було проведено тренінг „Маркетинг. Реклама. Правові засади бізнесу”. Також триває плідна співпраця з Донецькою обласною Лігою ділових та професійних жінок – організовуються тренінги-семінари з питань започаткування власної справи жінками міста. Підготовка кадрів для сфери підприємництва здійснюється також Центром зайнятості - проводяться інформаційні семінари про порядок започаткування громадянами власної справи.

2.4. Основні проблеми малого підприємництва

В процесі свого розвитку мале підприємництво стикається з низкою проблем як першочергових (тобто, основних), так і другорядних. Основними проблемами малого підприємництва в даному випадку є:

- ✓ недостатній розвиток інфраструктури підтримки підприємництва;
- ✓ недостатній розвиток ресурсного та інформаційного забезпечення;

- ✓ низький рівень професійної підготовки підприємців;
- ✓ неврегульованість питань фінансової (зокрема мікrokредитування) та інвестиційної підтримки.

Розвиток малого підприємництва залежить від великої кількості різноманітних факторів. Одним із найважливіших факторів, що впливають на розвиток підприємництва, є інфраструктура бізнесу. Інфраструктура бізнесу складається здебільшого з «нематеріальних» компонентів, таких, як політика, і програми, що поліпшують місцевий бізнес-клімат і забезпечують малим підприємствам доступ до капіталу, технічної допомоги та інформації. Успішність малих підприємств значною мірою залежить від доступності зовнішніх фінансових ресурсів. Але щоб постійно розвиватися, їм потрібно набагато більше, а саме: доступ до інформації, сприяння місцевої влади, інвестиції в нові технології, співпраця з іншими підприємствами, виробничі та коопераційні зв'язки, доступ до нових ринків. Великим важелем є фінансова та інвестиційна підтримка малого бізнесу – це і залучення коштів різних рівнів бюджету, і навчання, перекваліфікація кадрів, і фінансова підтримка через виплату одноразової допомоги для започаткування підприємницької діяльності, і виплати дотацій тощо.

Два критичних питання – покращення бізнес-клімату та підтримка малого підприємництва – як вирішальні чинники для подальшого розвитку малого підприємництва, які в сукупності сприятимуть досягненню основної мети програми. Саме ці вирішальні чинники визначили стратегію розвитку малого бізнесу та означили головні напрямки підтримки малого підприємництва:

1. Ефективна реалізація державної регуляторної політики.
2. Подолання адміністративних бар'єрів на шляху розвитку малого і середнього підприємництва.
3. Активізація взаємодії бізнесу, органів влади і громади.
4. Інформаційне забезпечення розвитку малого і середнього бізнесу.
5. Ресурсна, фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка діяльності малого і середнього бізнесу.

6. Сприяння громадському визнанню ролі підприємництва у соціально-економічному розвитку міста, підвищення соціальної відповідальності підприємців.

7. Кадрове забезпечення.